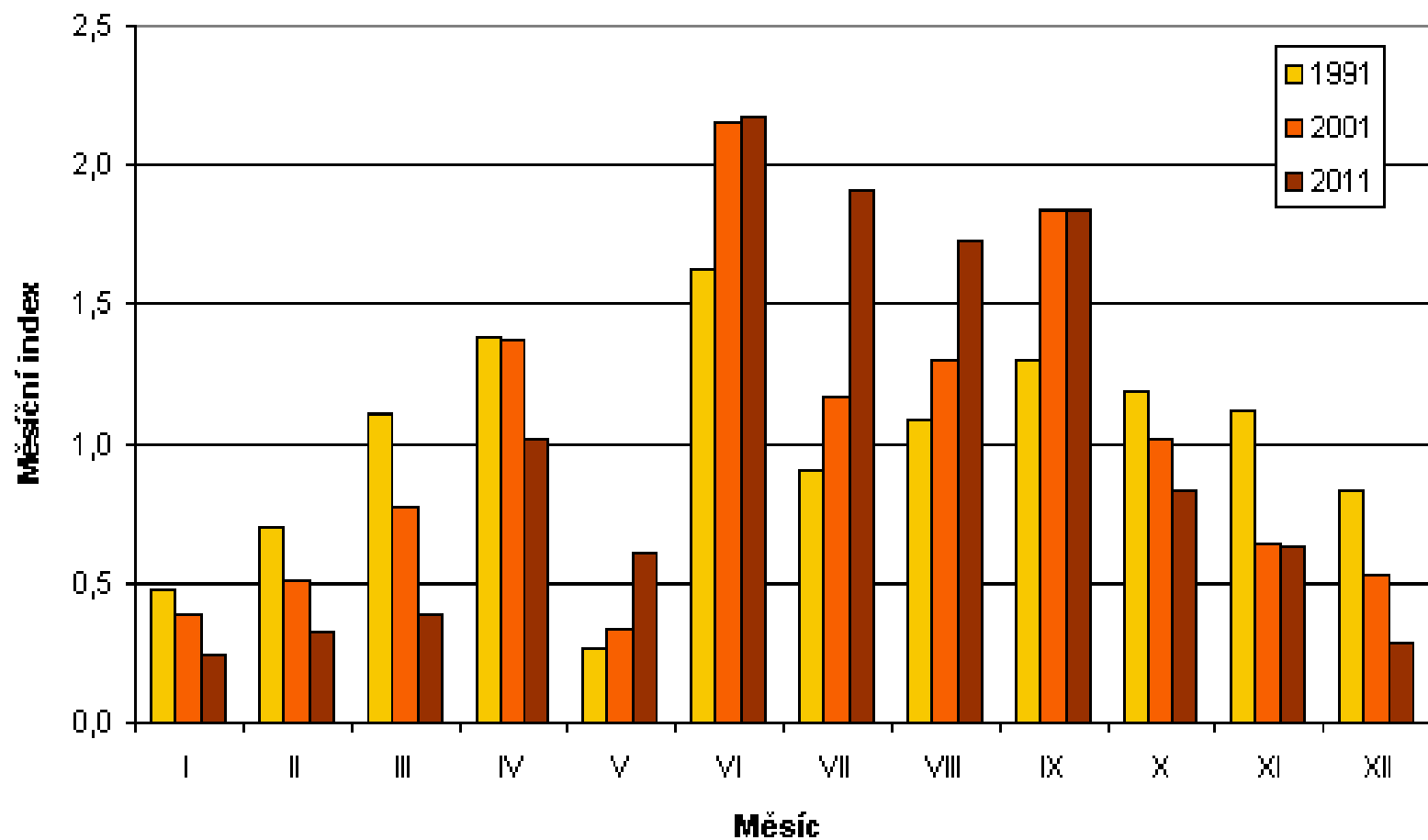
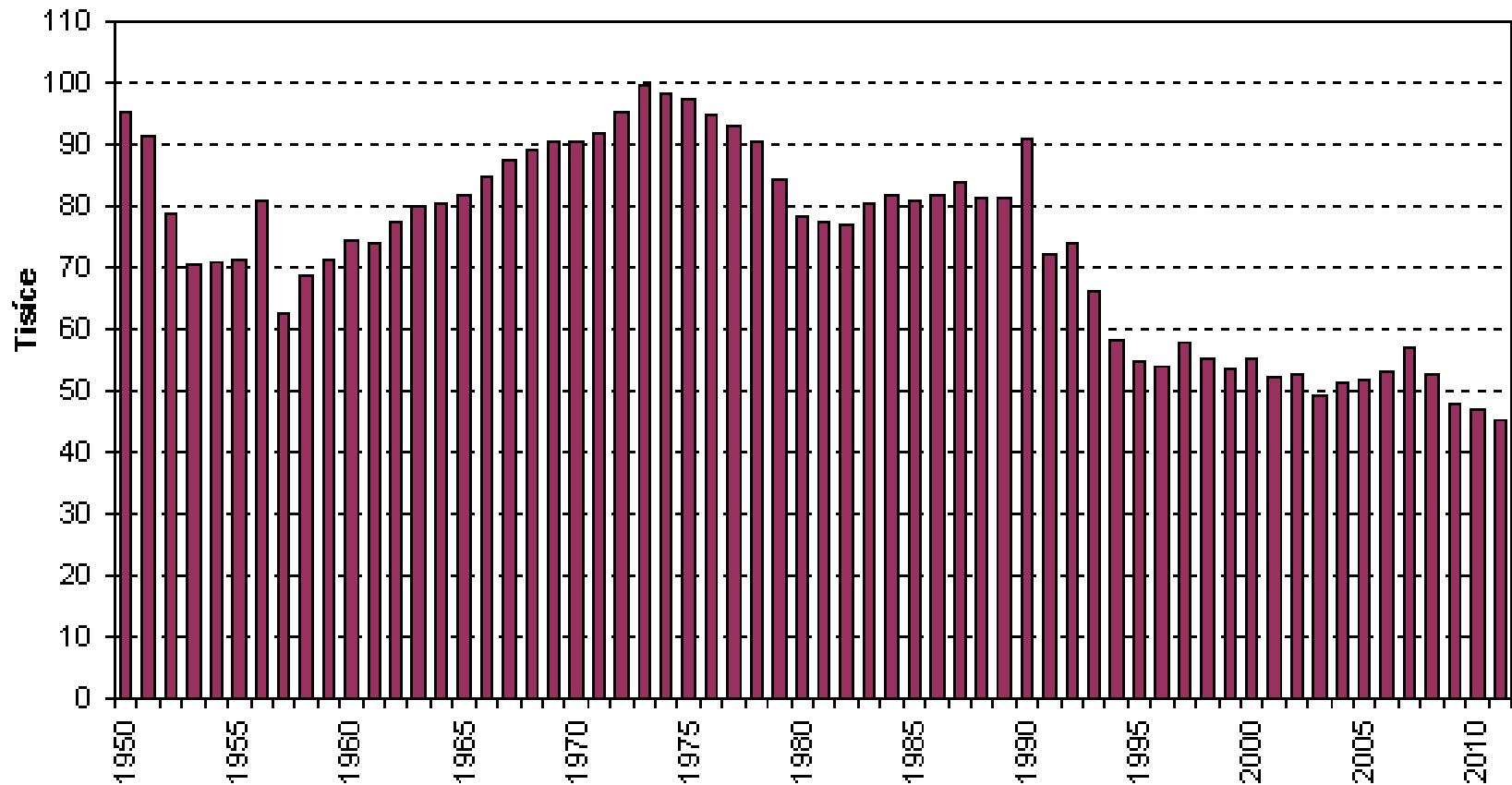

Sociologie rodiny 3

Rozvody a rozpady rodin,
opakované zakládání rodin

Sezónnost sňatečnosti

Roční počet sňatků

V roce 2011 se v České republice uskutečnilo 45 137 svateb. Šlo o nejnižší počet od roku 1918.

Sňatky v roce 2011 podle vzdělání a věku

- Z hlediska vzdělání jsou v ČR uzavírána manželství většinou homogenní. U sňatků, u nichž byl v roce 2011 znám stupeň vzdělání obou partnerů, bylo 55 % párů se stejným vzděláním a dalších 39 %, kdy se úroveň vzdělání novomanželů lišila pouze o jeden stupeň.
- Nevěstě je v průměru 29,6 let, ženichovi 32,4.

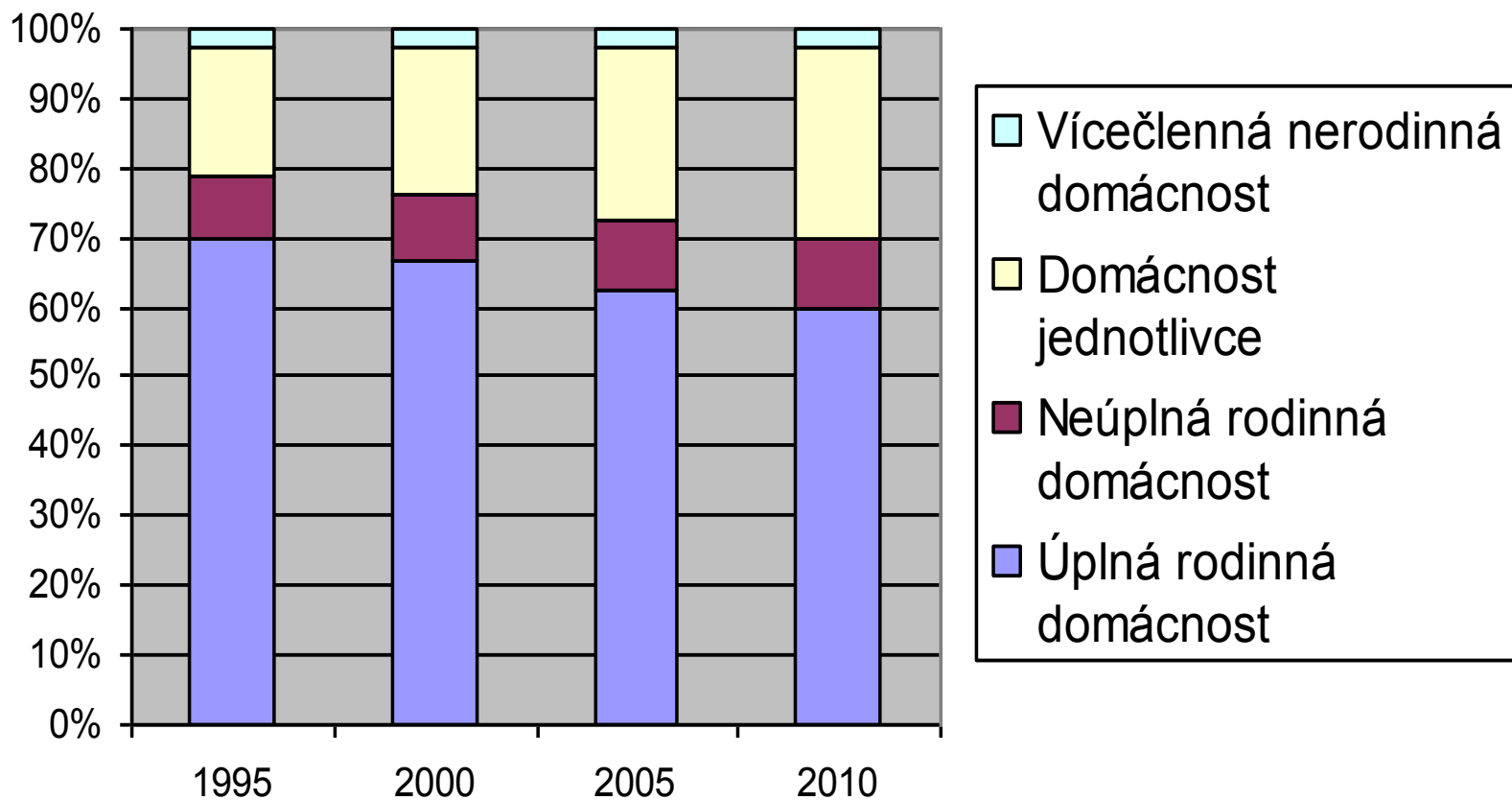
Sňatky v roce 2011 podle stavu

- Nejvíce sňatků (64,3 % v roce 2011) uzavírají tradičně dva svobodní snoubenci. Dlouhodobě druhou nejčetnější skupinu tvoří sňatky, kdy byli oba novomanželé rozvedení (14,8 %). Následují svazky rozvedené a svobodné osoby, přičemž o něco častější jsou sňatky dosud neprovdané ženy s rozvedeným mužem (9,6 %) než svobodného muže s rozvedenou ženou (9,3 %).

Prvosňatečnost

1991	84,4	91,2
2008	59,6	66,1
2011	53	60

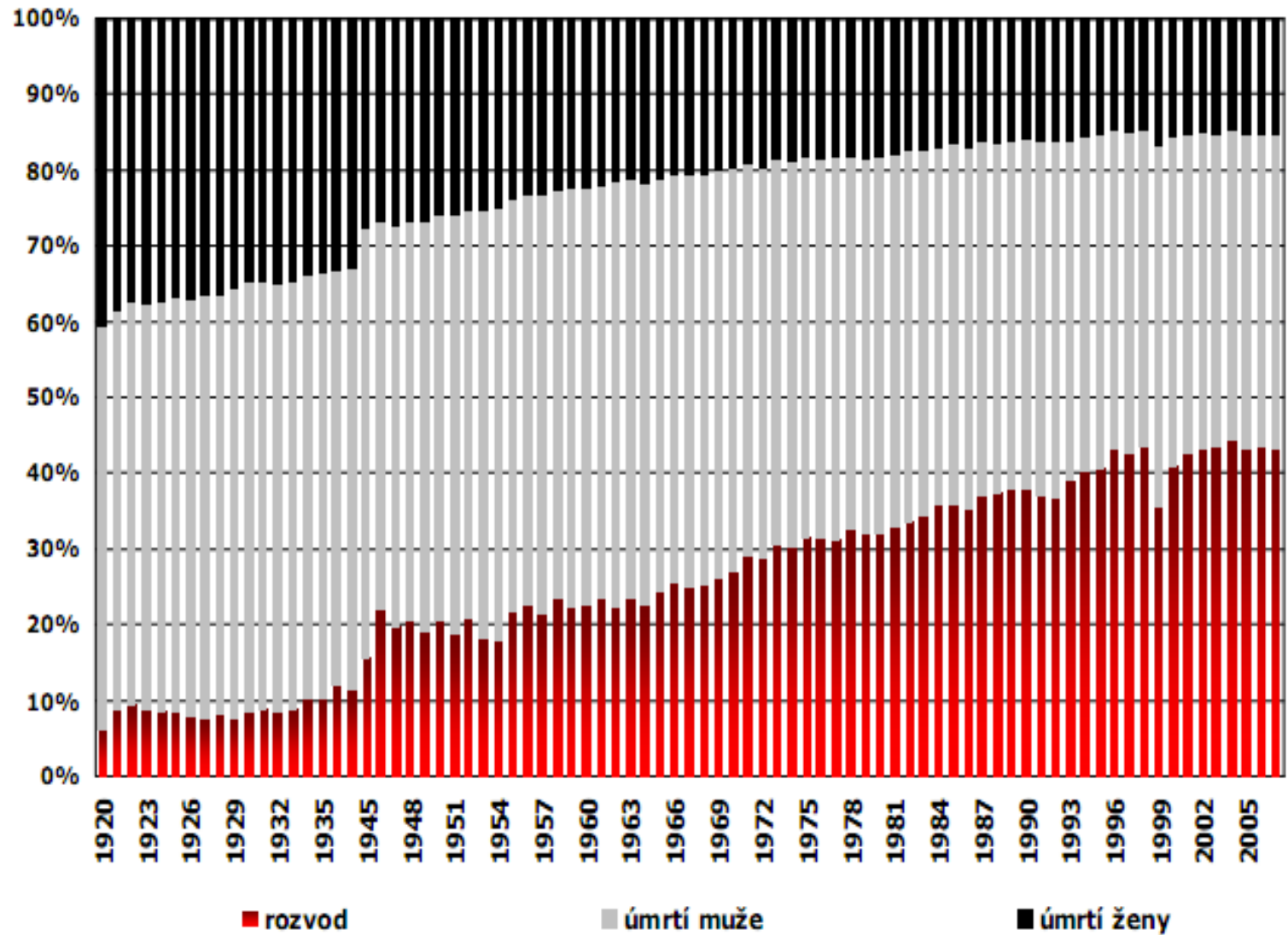
Struktura českých domácností (1995 – 2010)

Jak vzniká neúplná rodinná domácnost?

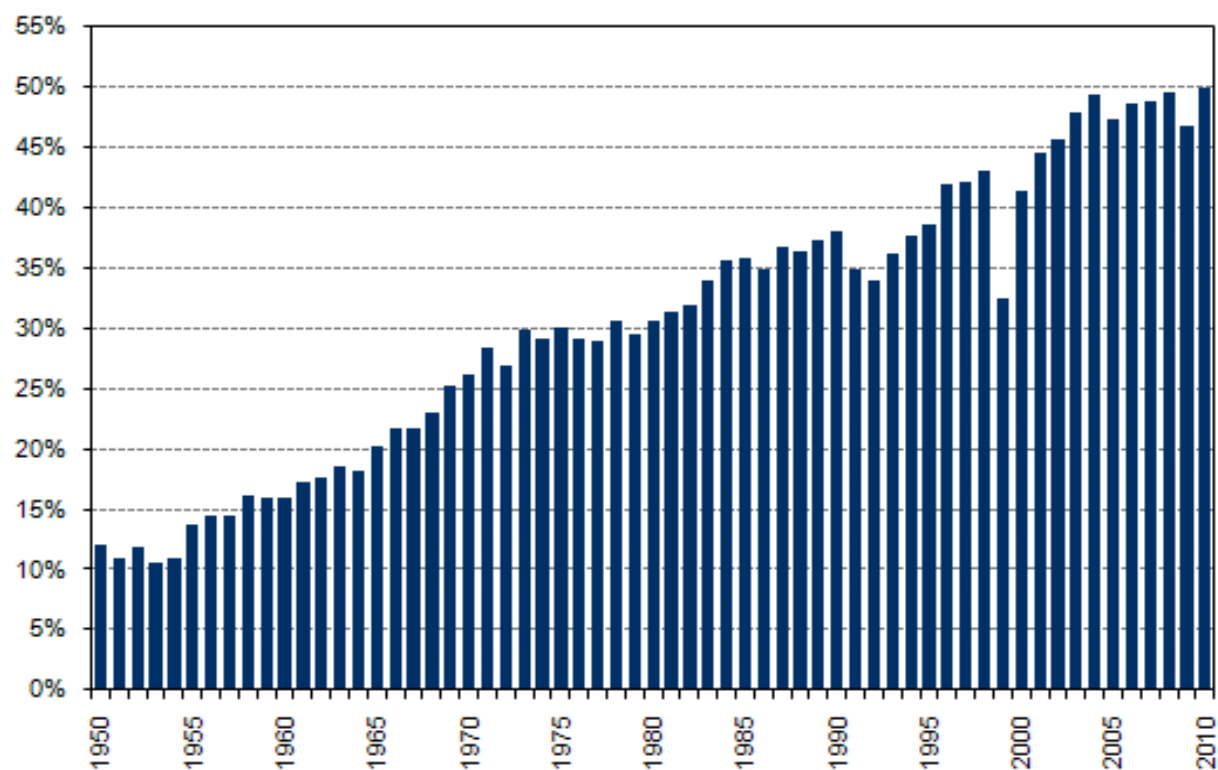
- Ovdověním
- Rozvodem
- Mateřstvím bez partnera

Jak manželství končí...

Úhrnná rozvodovost v letech 1950-2010

Úhrnná rozvodovost^{*)} v letech 1950-2010

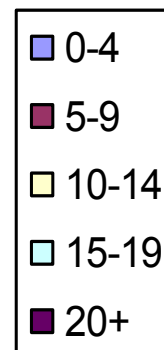
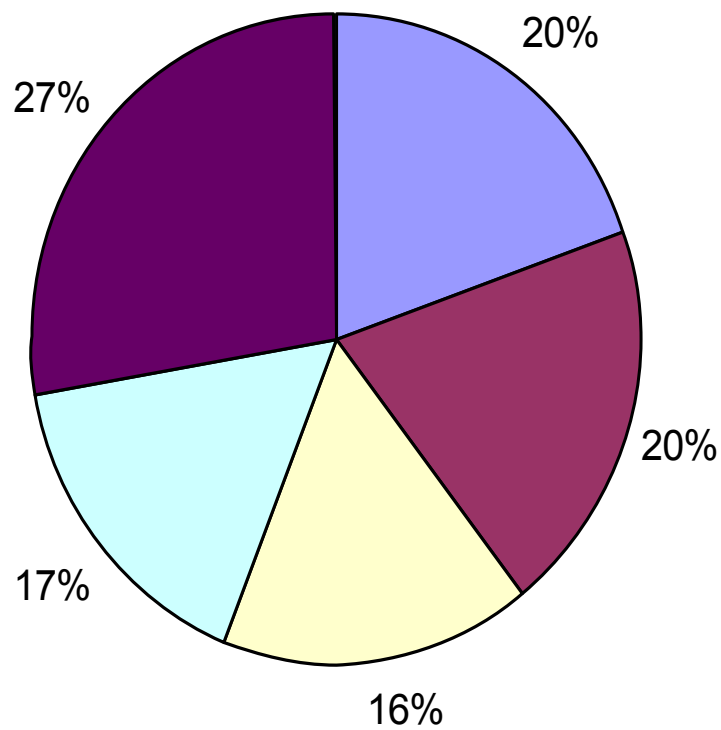

*) Podíl manželství končících rozvodem za předpokladu zachování intenzit rozvodovosti podle délky trvání manželství následujících 35 let.

Rozvody 2011

- 28,1 tisíce manželství bylo rozvedeno, dvě třetiny rozvodů iniciují ženy
- V 72 % případů šlo o první rozvod u obou manželů, u 11 % rozvedených dvojic se jednalo o oboustranně opakovaný rozvod, zbylých 17 % připadá na kombinace, kdy muž se rozváděl poprvé a pro ženu to byl již další rozvod, nebo se muž rozváděl opakovaně a ze strany ženy to byl první rozvod
- 56 % rozvedených manželství bylo s nezletilými dětmi
- úhrnná rozvodovost 46,2 %
- Průměrná délka manželství je 12, 9 let
- manželství trvajících více než 20 let už 30 % ze všech rozvodů

Rozvody podle délky manželství (2010)

Souvislosti rozvodovosti

- Historické okolnosti, právní možnost rozvodu, stigma rozvodovosti
- Vztah mezi zaměstnaností žen a rozvodovostí
- Délka života
- Sňatečnost
- Od 60. let až do začátku 90. let: nízký sňatkový věk a vysoká intenzita sňatečnosti, časté těhotenství nevěsty a nedostatek bytů

Prediktory rozvodu

- ❑ Socioekonomický status (lépe situovaná manželství se méně rozvádějí, !příjem ženy)
- ❑ Věk vstupu do manželství (cca 19 let – souvislost s těhotenstvím, cca 35 let)
- ❑ Děti?
- ❑ Délka trvání manželství
- ❑ Vzdělání – nejstabilnější manželství mají ženy v nízkém vzdělání a vztahy, kdy má muž vyšší vzdělání než žena
- ❑ Heterogamní vztahy z hlediska věku, vzdělání, náboženství
- ❑ Dědičnost rozvodovosti
- ❑ Opakování manželství
- ❑ Soužití před svatbou

- Muži se základním vzděláním mají mezi muži nejvyšší rozvodovost (riziko rozvodu muže s jeho vzděláním klesá). Riziko rozvodu muže se základním vzděláním stoupá s rostoucím vzděláním jeho partnerky a nad extrémní hodnotu se dostává v případě sňatku se ženou středoškolsky nebo vysokoškolsky vzdělanou [1]. Pár muž základní – žena vysokoškolské vzděláním se rozvádí 2,5x častěji než manželství partnerů se základním vzděláním a dokonce téměř 5x častěji než svazek muže s úplným středním vzděláním a ženy se základním vzděláním.
- Muži-vysokoškoláci mají opět nejnižší rozvodovost v případě sňatku se ženou se základním vzděláním. Následně jejich rozvodovost stoupá a nejvyšší je u homogamních sňatků (pár muž-vysokoškolák a žena-vysokoškolačka). Muži s vysokoškolským vzděláním zažívají rozvod nejčastěji v homogamních manželstvích. Naopak nejstabilnější vztah je pro ně s partnerkou na opačném pólu vzdělanostní škály.
- Nejméně se tedy rozvádějí ženy se základním vzděláním a není náhodou, že jsou to zároveň ty, které jsou na trhu práce častěji znevýhodněny. Manželství, ve kterých má muž vyšší vzděláním než jeho žena, patří mezi nejstabilnější a rostoucí rozdíl ve vzděláním partnerů již nemá vliv na míru rozvodovosti.

Proč přibývá rozvodů?

- ❑ Individualismus či sobectví? – nárok na štěstí a lásku
- ❑ Jsou snadné
- ❑ Všeobecná tolerance rozvodů a nevěry
- ❑ Média, technologie usnadňující navazování jiných vztahů
- ❑ „Single habitus“
- ❑ Neshoda ohledně dětí, problémy s dětmi (s počítáním)

Výzkum manželských párů (de Singly)

Výroky v prvním roce manželství	Rozvedlo se
Muži - děti chci hned	13%
Muži - děti mohou počkat	26%
Muž - peníze pro domácnost má získávat muž	18%
Muž - oba manželé mají přispívat stejně	27%
Společný život před svatbou	25%
Bez společného života před svatbou	16%
Žena - vdávám se na celý život	18%
Žena - možná se jednou rozvedu	56%

Čím více manželé akceptují systém hodnot, ve kterém mají vzájemné vztahy mezi nimi především trvale podporovat jedince v hledání jeho vlastního já, tím je manželský pár křehčí (de Singly, 2001)